

DYRKNINGSVEJLEDNING

Rødkløver (*Trifolium pratense*)

VÆKSTFORM

Rødkløver er en bælgplante med kvælstofsamlende knoldbakterier på rodnettet. Rødkløver har en dybere liggende rod end hvidkløver og en opret vækst. Den enkelte plante kan blive meget kraftig og udnytte et betydeligt vokserum. Der er tidlige og halvsildige sorter af rødkløver, og det er fortrinsvis den halvsildige type, der frøavles i Danmark. Der findes både diploide og tetraploide sorter, men der er kun dansk frøavl af diploide sorter.

JORDBUND

Rødkløver stiller ikke store krav til jorden. Den kan dyrkes på almindelige gode sand- og lermuldede jorder. Humusjord er uegnet.

SÆDSKIFTE

Som vekselafgrøde i et kornrigt sædskifte har rødkløver både en sædskifteforbedrende effekt og en betydelig kvælstofeffekt.

Der bør gå mindst seks år mellem dyrkning af forskellige græsmarksbælgplanter. Ved overholdelse af nævnte tidsinterval vil faren for angreb af kløverens knoldbægersvamp og kløverål være begrænset til et minimum.

UDLÆGSMÅDE

Rødkløver udlægges i byg. Såning med hver tragt er normal, men såning af kløver med hver anden eller hver tredje tragt kan anvendes, hvis det kniber med at få udsædsmængden langt nok ned. Der kan eventuelt iblandes inaktivt materiale som bøgesmuld. Udsædsmængden bør være 2-4 kg pr. ha med den laveste udsædsmængde under specielt gunstige spiringsbetingelser. Der tilstræbes et plantetal på 50-75 pr. m². Tusindkornsvægten er ca. 1,8 gram.

Ved økologisk avl af rødkløver kan der sås på 50 cm rækkeafstand, hvorved der bliver mulighed for radrensning. Rødkløver sås straks efter dæksædens såning i 1-1,5 cm's dybde. Det kan være nødvendigt at tromle jorden efter såning af dæksæden.

Udlæg i vinterhvede om foråret sået med skiveskær kan også praktiseres.

BEHANDLING

Efterår

Dæksædens halm fjernes hurtigst muligt efter høst. Udlægget kan i meget tørre år udtørre, hvis dæksæden høstes i en periode med ekstremt høje temperaturer. En afpudsning eller afgræsning om efteråret med kreaturer (får kan ikke tåle rødkløver) kan undertiden være nødvendig.

Forår

Afpudsning af halvsildig rødkløver er ikke almindelig, men bør finde sted, hvis afgrøden er kraftig og tæt. Afpudsning

skal så ske senest midt i maj, inden de første knopper begynder at strække sig.

GØDSKNING

Rødkløver er en kvælstofsamlende plante og tilføres ikke kvælstof. På jorder, hvor gødningstallene for P og K er gode, kan gødsning af rødkløver udelades. På arealer med høje K-tal kan kaligødsning resultere i en uønsket bladrig og frodig vækst. Ved lave K-tal tilføres der 50 kg K pr. ha. Fosfor skal tilføres med 10-20 kg P pr. ha ved normale eller lave fosfortal.

UKRUDT

Dæksæd

Bekæmpelse af kamille og andet frøukrudt udføres med 1,25 l/ha **Fighter 480** + 1,0 l/ha **Stomp CS/Activus**. Det er vigtigt ved anvendelse af Stomp, at frøene er dækket af jord.

Efterår

Ukrudtsarter, der volder rensningsmæssige problemer, er hvidmelet gåsefod (melde), kruset skræppe, storkenæb, svinemelde, pragstjerne, agergåseurt, fuglegræs, kamille, pileurt og korsblomstrede arter.

Reglone kan anvendes fra slutningen af november og frem til februar mod bredbladet ukrudt i doseringen 2,0 l/ha + 0,1 l spredekælbemiddel pr. 100 l vand. Sprøjt på en klar dag med stor vandmængde.

Kerb 400 SC er godkendt mod græsukrudt og fuglegræs med 1,0 l/ha i december til februar.

Forår i frøavlsåret

Mod kamille kan anvendes 2,0-3,0 l Fighter 480 + 0,5 l/ha olie udspøjt under gode vækstforhold i maj måned. Midlets virkning er afhængig af høj temperatur og luftfugtighed.

P.t. har vi ingen godkendte midler mod kvik og andre græsser om foråret.

SYGDOMME / SKADEDYR

Efterår

Kløversnudebiller og bladrandbiller kan det være nødvendigt at bekæmpe straks efter høst af dæksæden, hvor der kan ske invasion fra omkringliggende ærtemarker.

Bekæmpelse foretages med **Fastac** eller **Karate**.

Angreb af snegle kan forekomme i fugtige efterår, og de bekæmpes med 10 kg/ha **Ferramol**.

Moderne sorter er i vid udstrækning resistente over for kløverens knoldbægersvamp. For yderligere at reducere faren for angreb, der sætter ind om efteråret, kan kløverudlæg med tæt og frodig vækst afpudses om efteråret. Hvis kløve-

ren står med en tæt pels, kan svampen brede sig med voldsom hast, og alle bladene visner i løbet af få dage, som om de var ødelagt af frost. Fra bladene går svampen ned i roden, som bliver brun og rådner, og hele planten dør.

I forårstiden findes svampens hvileknolde uden på de dræbte rodhalse. Hvileknoldene er uregelmæssige, bruskagtige, sorte små legemer med gråhvid midte. I begyndelsen er hvileknoldene hvide.

Folicur Xpert er godkendt til mindre anvendelse mod svampesygdomme i rødkløver.

Forår

Om foråret bør der altid foretages én eller to sprøjtninger med **Fastac**, **Karate** eller **Biscaya** mod kløversnudebiller og kløvergnave, med første behandling lige ved for begyndende blomstring. Skadedyrsangreb kan reducere udbyttet dramatisk, så der skal derfor holdes øje med og genbehandles, såfremt der er biller i afgrøden ved blomstring. Brug rigeligt med vand i sprøjten, da plantemassen er stor på sprøjtetidspunktet. Biscaya har lidt ringere effekt på kløvergnave.

BESTØVNING

Humblebier er værdifulde ved bestøvning af rødkløver. De langtungede humlebier som eksempelvis agerhumle og havehumle, er de mest effektive bestøvere af rødkløver. Derfor har det tidligere været praksis at placere frømarken i nærheden af skovkanter diger og andre lokaliteter, hvor humlebier foretrækker at leve. Men vore dages større marker gør det nødvendigt at udsætte honningbier til bestøvning.

Honningbier henter masser af pollen i rødkløver, hvilket medvirker til en bedre bestøvning. For at sikre en god bestøvning, skal der sættes gode bistader pr. ha når blomstringen starter. Managementet af bifamilierne er afgørende for en effektiv bestøvning. Derfor skal biavlaren sørge for:

- Stærke bifamilier med æglæggende dronning
- Mange trækbier
- Meget åben yngel
- Overskud af pollentavler fjernes fra bifamilien
- At flytte bifamilier ud i marken lige efter blomstringens start

På en god bestøvningsdag skal man kunne tælle 3 bier pr. m² overalt i marken.

Frøavlaren kan, ved at plante og så bivenlige planter med pollen og nektarproduktion, drage omsorg for at bierne også har fødemuligheder uden for kløverens blomstringsperiode.

HØST

Fra fuld blomstring i sidste halvdel af juli til høst går der normalt seks uger.

Rødkløver kan skårlægges, når 70-80 pct. af blomsterhovederne er brune, hovedstilkene tørre og frøene faste.

Nedvisning kan foretages med **Reglone** som er off-label godkendt til formålet.

Der anvendes 2,0-2,5 liter Reglone pr. ha 5-7 dage før forventet høst.

Der tilsættes spredeklæbemiddel.

Rødkløver modner normalt først i september.

Rødkløver kan kun tærskes, når den er fuldkommen tør. Ved mejetærskning skal man undgå beskadigelser af frøet.

Ved montering af blændeplader under broen forbedres rentærskning, men da monterede blændeplader er ensbetydende med lavere kapacitet, må der køres med moderat kørehastighed.

GRUNDINDSTILLING AF MEJETÆRSKEREN

Cylinderens periferihastighed: 25-30 cm/sek.

(Afhængig af cylinderdiameter 800-1200 omdr./min.)

Broafstand: Fortil ca. 8 mm.
Bagtil ca. 3 mm.
Evt. montering af broliister.

Øverste sold: Lamelåbning 10 mm.

Nederste sold: Lamelåbning 3 mm.

Luftmængde: Lille.

Luftretning, Øverste vindleder: Mod emtesoldets

Midterste del.

Nederste vindleder: I midterstilling.

UDBYTTE

Gennemsnitsudbyttet af årene 2011-2015 er 400 kg pr. ha, men udbyttet på 500-800 kg er ikke ualmindelig for velplejede marker i år med tørt og solrigt vejr i høstperioden.

Ved normal renhed vejer 1 m³ frø ca. 500 kg.

DYRKNINGSKALENDER

Udlægsareal

April	Udlæg i dæksæd 2-5 kg/ha i maks. 1 cm sådybde. Tromling inden såning af rødkløver.
Maj	Ukrudt 1,25 l/ha Fighter 480 + 1,0 l/ha Stomp CS/Activus eller 1,25 l/ha Fighter 480 + 0,5 l/ha olie.
Aug.	Høst af dæksæd Undgå spild, afsæt kort stub. Halmen fjernes.
Aug./ sept.	Evt. afpudsning
Aug./ sept.	Bladrand- og kløversnudebiller Brug Fastac/Karate/.
Sept./ okt.	Snegle (spec. fugtige efterår) 10 kg/ha Ferramol.
Dec./ jan.	Ukrudt 2,0 l Reglone + 0,1 l sprede-klæbemiddel pr. 100 l vand. 1,0 l/ha Kerb 400 SC

Frøareal

Maj	Kvik og andre græsser Ingen godkendte midler
Maj	Kamille 2,0-3,0 l/ha Fighter 480 + 0,5 l/ha olie. (Høj temperatur + høj luftfugtighed).
Maj	Tætte, bladrige marker Evt. afpudsning. (Slåmaskine/skiveslåmaskine).
Maj/ juni	Kløversnudebiller Forebyggende sprøjtning med Karate ved begyndende blomstring, evt. umiddelbart efter en afpudsning. Opfølgende sprøjtninger må påregnes. Pas på bierne.
Juli	Bestøvning (To kraftige bifamilier/ha).
Aug./ sept.	Skårlægning Når 70-80 pct. af blomsterhovederne er brune, hovedstilkene tørre og frøene er faste ca. 6 uger efter fuld blomstring.
	Nedvisning 2,0 l Reglone + 0,1 l spredeklæbemiddel pr. 100 l vand.
Sept.	Mejetærskning 5-7 dage efter nedvisning.